

KURI
KOER

TÄHEKE

NR.1 1967

SERGEI ALEKSEJEV

FOMKA JA NJUTKA

Kašino küla talupojad ehtasid elektriijaama. Ehtasid seda kõik koos. Kuigi jõujaam oli väike, oli see neis paigus esimene. Külle ilmusid elektripostid. Majade juurde tõmmati juhtmed.

„Esimene!“ võidutsesid talupojad. „Ehitasime valmis! Oma kätega.“ Kašino elanikud kutsusid elektriijaama avamisele ka Vladimir Iljitš Lenini. Lenin nõustus. Ta otustas sõita koos Nadežda Konstantinovna Krupskajaga.

„Huvitav, millega nad sõidavad?“ arutas Fomka. „Meie omad saadavad vist vankri järele.“

„Vankri!“ muigas Njutka. „Nad sõidavad hoopis autoga.“

Ja tõepoolest – külalised sõitsid kohale autoga. Neid võeti Kašinos hästi vastu.

„Kohe algab „Internatsionaal“,“ ütles Njutka.

Tõepoolest – mängiti „Internatsionaali“.

Njutka teadis kõik ette ära. Ta oli ju Fomkast vanem ja targem. Fomka käis kui voo-nake Njutka kannul, kuulas kõiges tema sõna.

„Nüüd viiakse nad tarre,“ seletas Njutka. Ja tütarlaps ei eksinud. Külalised viidi tarre – teekonnast soojenema ja talupoja kosti maitsma.

Lapsed kogunesid tare ümber. Ootasid, milal Lenin välja tuleb. Samal ajal nägid, et keegi on veel Kašinosse sõitnud. Mööda tänavat sammub mees, seljas kast, käes kolmejalgne toend. „Päevapiltnik!“ teatas Njutka.

Illustreerinud
H. SAMPU

Jälle tõsi. Volokolamski linnast tuli foto-
graaf. Astus tare juurde ja hakkas aparati
paigale seadma.

Lapsed vaatavad, silmad pärani. Nad näe-
vad pildistamist esimest korda. Kuid Njut-
kat on varemgi pildistatud. Ta on koguni
Volokolamskis käinud.

„Kui pildistama hakatakse,“ õpetab Njutka
sõpra, „seisa esimesse ritta. Säti end päe-

vapiltnikule hästi lähedale. Siis ei varja
sind keegi ära. Jääd hästi välja paistma.“
Fomka noogutab: muidugi, sain aru.

„Ära kiirusta. Oota ära,“ jätkab Njutka.
„Las teised võtavad enne kohad sisse.“

Vladimir Iljitš ja Nadežda Konstantinovna
väljusid tarest ja sattusid sõna tõsisel mõt-
tes päevapiltniku käte vahele.

Vladimir Iljitš ei armastanud pildistamist.

Kuid siin jäi nõusse.

„Ainult kõik koos!“ ütles ta talupoegadele.

„Teeme ühise pildi.“

Kašino elanikud töid kohale pingid. Teiste vahele sättisid end ka lapsed.

„Minge eemale!“ tõrjusid neid vanemad.

„Miks siis nii,“ sõnas Vladimir Iljitš, „olgu ka lapsed meiega!“

Lapsed tormasid Vladimir Iljitši juurde, kõik tahtsid talle hästi lähedale pääseda. Teiste hulgas oli ka Foma.

„Pea kinni, ära jookse!“ sakutas Njutka oma sõpra varrukast. Kuid Fomka ei kuulnud. Njutka aga ootas ilusasti ära. Siis istus tähtsalt ette kõige nähtavamasse kohta.

„Tähelepanu!“ hüüdis päevapiltnik. „Uks, kaks – pildistan! Valmis!“

Vladimir Iljitš oli õhtuni Kašinos. Kõndis külas, esines miitingul, vaatas, kuidas süttis elektrivalgus.

„Ime, tõeline ime!“ oli Lenin elektriijaamast vaimustatud. „Suurepärane eeskuju. Imetlusväärne. Vaata, mis tähendab, kui inimesed koos midagi ette võtavad. Selles peitub suur jõud.“

Mõni päev hiljem said talupojad ülesvõtte. See oli tore pilt – selge ja täpne.

Seal istus Vladimir Iljitš, tema kõrval Nadežda Konstantinovna, siis taat Kurkov, Rodionov, Semjonov ja teised talupojad. Lapsed olid kõik koos, ühes reas. Neid oli palju.

Igaüks otsib ennast. Ka Njutka otsib.

„Noh,“ mõtleb ta, „mina olen kõige nähtavamal kohal, esiplaanil.“ Vaatab! Ei ole! Tema asemel mustendab pildi allservas pearäti tume serv.

Aga Fomka on jäänud pildile. Ta istub seal päris keskel. Ainult isa müts on talle liiga silmadele langenud. Fomka ei jõudnud seda suure ähmiga kohendadaagi.

Mu suurim soov

Mööda päikesest kullatud teed
kõnnivad lapsed.

Neid on palju kõndimas teel.

Kõik on toredad nad:

valge pluus

ja kätel uhiuus

pioneerirätt.

Õitsevad toomingad.

Majadel on lippe ja loosungeid.

1. mai ilusam on

kui viied su päevikus.

Ka mina olen lastega,

minagi kannan rätti nendega.

Kõige toredam on olla pioneer,
alati kõikidest ees.

Lauluväljakul tõustakse püsti,
mängima hakkab orkester.

„Punane leek, sütti, sütti!“

nõnda heliseb pioneerijuhi hääl,
kindlalt ta õhus heliseb seal.

Tore on kanda kaelarätti.

Alati sellest unistasin ma.

Nüüd on täitunud mu soov.

Punast kaelarätti

sakutab tuulehoog.

AVE NIGUL,

Elva Keskkooli IV klassi pioneer

Ulal: „Pioneerid lõkke ääres“ – Viljandi Pioneeride Maja kunstiringi õpilase EERO VELISTE akvarell.

All: „Oleme nüüd pioneerid!“ – joonistanud Tuhalaane 8-kl. Kooli IV klassi õpilane ERIKA MOTRITŠ.

LAEVAGA ODESSASSE

Kas tead, kui pika merereisi pead tegema, et jõuda kaubalaevaga Tallinnast Odessasse? Ega muud, kui võta Euroopa kaart kätte ja vaata! Kutsuka vanem vend või õde endale abiks.

Näe, Tallinn on Soome lahe ääres, Odessa aga kaugel lõunas – Musta mere ääres! Esiteks sõidad laevaga üle Läänemere, jõuad Põhjamerre. Seal on alati tuuline ja lained parasjagu kõrged. Kui on torm, tuleb kiiresti mõnest lähemast sadamast varju otsida. Sõidad edasi Inglis- ja Prantsusmaa vahelt läbi Atlandi ookeani. Noh, seal on alles vahuharjalised lained, kõrged kui mitmekorruselised majad! Need loobivad laeva õige tublisti. Viimaks oled laevaga Vahemeres. Sellest merest ühel pool on Euroopa, teisel pool Aafrika. Vaata, kuhu oled välja jõudnud! Ent nüüd lõpeb varsti ka pikk merereis. Veel sõidad ümber Kreekamaa nuka, siis üle saarterohke Egeuse mere ning kitsa väina kaudu oled Mustas meres. Aga seegi meri

NOVEMBRIS ON MEIE KODUMAA 50. AASTAPÄEV. SELLE SUURE PIDUPÄEVA EEL HAKKAN TEILE AVALDAMA LUGUSID NÕUKOGUDE EESTIST JA VENNASVABARIIKIDEST PEALKIRJADE ALL „TUNNE OMA KODUKANTI!“ JA „TUNNE OMA KODU-“

Illustreerinud V. KOTKAS

on lai ja vahel üpris tormine. Terve päev või rohkemgi läheb aega, enne kui Odessa sadama kaid paistma hakkavad. Oled sõitnud laevaga ümber terve Euroopa. Möödunud on kolm nädalat.

Kas ei ole siis otsemat veeteed Läänemerest Musta merre? On, piki jõgesid. Kuid jõed on mõnel pool nii madalad, et laev ei saa sõita. Kui üks jõgi lõpeb, siis teise jõeni on vahel läbi metsade, väljade ja põldude maad mitukümmend kilomeetrit. Siis ei saagi laev sõita? Saab küll. Jõgesid süvendatakse ja kaevatakse sirgemaks. Läbi metsade ning põldude ehitatakse kanal, ja nii ühendatakse jõgi jõega. Selleks et palavatel suvepäevadel vesi jõgedes ei alaneks, ehitatakse laiad sügavad veehoidlad. Nii ongi meie maal rajatud palju siseveeteid. Laevad sõidavad Leningradi kaudu põhja poole – Valgesse merre, lõuna poole – Volga ja Doni jõgedele. Nii on praegu rajamisel siseveeteed ka Läänemerest Musta merre. Vaata kõrvalolevalt plaanilt ja sulle saab kõik selgeks! Et enam ei ole tarvis öötsuda hiiglakõrgetel merelainetel ega otsida võorastest sadamatest tormivarju. Et enam ei ole tarvis aeganõudvat merereisi ümber Euroopa. Laevatee mööda jõgesid tuleb Tallinnast Odessasse kaks korda lühem, ja kaks korda kiiremini jõuab laev ka päreale.

MAAD!" EKS TEIE, KALLID OKTOOBRILAPSED, KÄI NUUD TIHTI EKSKURSIONIDEL JA NÄE PALJU HUVITAVAT. SELLEST VÕIKS JU KA TEISTELE LASTELE JUTUSTADA! NII ET OOTAN TEILT KIRJU!

Täheke

Kohila Keskkool asub jõe kaldal. Sellesama jõe kaldal on ka Kohila paberivabrik. Ühel päeval läksid II-b klassi oktoobrilapsed vaatama, kuidas paberit tehakse. Pisut olid nad sellest juba kuulnud.

„Paberi jaoks jahvatatakse kasepuid,“ ütles Einar. „Ei jahvatata kasepuid. Hoopis kuusepuid,“ vaidles Viljo vastu.

„Aga jahvatatud puudest pressitakse vesi välja,“ rääkis Einar. Ja jälle ei jäänud Viljo rahule.

„Sugugi ei pressita. Hoopis valtsitakse.“

Viljo isa-ema käisid paberivabrikus töö. Sellepärast Viljo neid asju teadis.

Vabriku õuel sõitis parajasti puurong. Seda kaua ei vaadatud. Onu Luuk juhtis lapsed ühest uksest sisse, ühest trepist üles. Ühe eriti kõvasti müriseva masina juurde.

„Siin on väga suur käi,“ ütles onu Luuk. „See käiab puupakud peeneks.“

Käias tõesti. Kõik nägid. Ainult pumbad pidid kogu aeg liksaks vett pumpama. Muidu oleksid puud põlema läinud.

Mis peeneks hõõrutud puudest edasi saab?

„Puupurusupile lisatakse teisest vabrikust toodud tselluloosi,“ ütles onu Luuk, „lisatakse liimi ja sinist värvi. Aga siis läheb sõit paberimasinasse. Seal on ka minu töökoht.“ Paberimasin oli suur nagu väike maja. Tema ühte otsa voolas niisugune valge supp, millest eespool juttu oli, aga teisest otsast jooksis juba järgmisse masinasse lai paberilint. Sõelad ja valtsid olid vahepeal jõudnud paberisupist suure osa vett ära võtta.

Muidugi ei olnud paber veel päris valmis. Teda oli vaja kuivatada. Talle oli vaja läige anda. Suured paberirullid tuli vähemaks lõigata. Ja seda kõike järgmised masinad laste silma all tegidki.

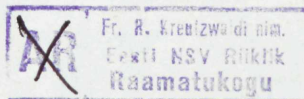
Kui lahkele onule oli aitäh öeldud, asus oktoobrilaste rivi tagasiteele. Nagu ikka, jutuvada saatjaks.

„Paberi jaoks jahvatatakse kuusepuid,“ rääkis Einar. „Paberimasinas valtsitakse valgest supist vesi välja. Aga selle masina sõel on nii tihe, et sõrmeotsa alla jääb seitsekümmend auku.“

Seekord ei seganud keegi vahele. Milleks segada, kui poisil tösi taga!

JURI RANT

PABERIVABRIKUS

1644

Jänes

ADOLF RAMMO

JAHTUS TAEVAS HELE-HELE,
KAUGELE LÄKS SUVI SOE.
JÄLLE TALV TÕI PALJUDELE
KAASA UUE RÕIVAMOE.

VÄLJAS JÕEL JA SAUNA TAGA
MÕODA HELKIAT LUND JA JÄ'XD
HELEVALGE KASUKAGA
POISIPÕNNI JOOKSMAS NÄED.

EI TA VÄSI TOIDUST TOOREST,
PAKASEST VÕI LIBEDAST –
LUSTI SAI, NÄE, HAAVAKOOREST
KOGUNISTI KIBEDAST.

Lumememme jenka

OLIVIA SAAR

UKS, KAKSI –
NII MEMMEMAMMA LOEB.
UKS, KAKSI –
NÜÜD JENKATANTS ON MOES.
UKS, KAKSI –
ON MEMMEL SUDA SOE,
KUI JENKAHOOG TALLE LIGI POEB.

TUMP-TAMP
MUTSUB-MATSUB MAA,
LII-LAA,
TULE TANTSI KAI
NII-NAA
ÜMBERT KINNI SA
HOIA LUMEMEMMEL HÕOLEGA!

HIPP, HOPPI
TEAD, ET SELLES LOOS –
HOPP, HIPPI –
ON TUHAT MEMME KOOS?
JAAA-JAA-JA KÕIK UHESKOOS
ON KEVADENI JENKAHOOS!

Neli mütsi

UNO LEIES

TUNNEN VÄIKEST JÄNKUJUTSI,
KELLEL KAPIS NELI MUTSI.

SUGISEL KÄIB TEISTE SEAS,
KAPSALEHEST SONI PEAS...

TALVEL SAMBLAST MUTSI KANNAB –
LÄKILÄKI SOOJA ANNAB.

KEVADEL, KUI METSA LÄHEB,
PANEB LILLEMUTSI PÄHE...

AGA SIIS, KUI SUVI SAABUB,
PEAS TAL KASETOHUST KAABU!

KAABUGA KÄIB MITU KUUD,
KUNI RAAGU LÄINUD PUUD...

Lõbusaid kilde

LIINA RAUDSIK

Jüri: „Tead, tädi, meie saime Mustamäele uue korteri.“

Tädi: „Küll on tore, siis ma tulen sulle soola-leiba tooma.“

Jüri: „Palun ära tule! Ma ei taha soola süüa ja leiba ostab mulle ema isegi.“

Kasvataja aitab kolmeaastast Antsu riidesse ja lausub: „Minu poja nimi on ka Ants.“

Ants: „Kas ta lasteaias ka käib?“

Kasvataja: „Ei käi. Ta on juba kaheksateist-kümne-aastane.“

Ants (mõtlikult): „Jaa – siis ta peab veel palju aega ootama, enne kui ta lasteaeda tulla saab.“

Lasteringi lapsed ütlevad õpetajale päheõpitud näärisalme. Järg jõuab ka väikese Eve kätte. Õpetaja pöördub tema poole küsimusega: „Noh, Eve, ütle mulle nüüd, mis siis sinul ka peas on?“

Eve (tõsiselt): „Ainult tutt!“

Merike ja Ivari vaatavad pildiajakirja, kus ühele lehele on joonistatud suur jahipüss. Merike näitab näpuga püssile ja lausub ven-nale: „Vaata, Ivari, see siin on helilooja.“

Ivari: „Ei ole, see on jahipüss.“

Merike (kindlalt): „On küll, ta teeb ju pauh-pauh.“

Ema: „Marika, täna läheme vabaõhumuuseumi.“

Marika (kindlalt): „Mina ei tule.“

Ema: „Miks siis?“

Marika: „Ma kukun ju ülevalt alla, kui muuseum õhku läbi laseb.“

Ema tahab Tiiduga kiiresti välja minna ja üt-leb pojale: „Ikka sul, poiss, veel jalad lahti! Miks sa neid kinni pole pannud?“

Poeg: „Ma ei saa ju siis kõndida, kui ma nad kinni seon!“

NUTIKAS MUKI

Joonistanud O. KALLAS

TIMBU-LIMBU ÕUKOND

Sa muidugi tunned tibatillukest nukku Timbu-Limbu, kes elab kasetohust lossis?

Ei tunne?

Ai-ai, niimoodi sa võib-olla ei tea ka neist suurtest sündmustest, mis seal viimasel talvetulekul juhtusid... Ei tea?

Noh, nüüd ma ei tea tõepoolest, mida peaksin tegema! Vist ei jää muud üle, kui pean sulle kogu loo algusest peale kirja panema.

Oota ainult pisut, teritan pliiatsi ja hakkam kohe pihta. Nõnda siis... Aga vahest juhtud olema uudishimulik ja tahad teada, miks nukku Timbu-Limbu oli tibatilluke? Vaata, tibatilluke oli ta sellepärast, et loss, kus ta oma sõpradega elas, oli ka tilluke. Tilluke ja pealegi kasetohust. Kui nüüd Timbu-Limbu oleks olnud suur, poleks ta mahtunud seal elama.

Jah, aga loss omakorda oli väike sellepärast, et kui Timbu-Limbu oli juba kord tilluke, siis polnud ka suu-remat lossi vaja.

Muidu oli loss nagu lossid ikka. Esiküljel laiad heledad trepiastmed. Hulk salapäraseid ruume, sakilisi torne ja kitsaid võlvikäike. Kõige kõrgema torni tipus oli isegi tuulelipp. Lossi piiras varbata. Suurtel värvatel seisis kaks vahti. Need olid vanad tinasõdurid. Aga nad olid juba liiga vanad. Nad olid seal väga- väga kaua seisnud ega suutnud end enam õieti liigutada. Nende punased mündrid olid pleekinud ja habemetes olid neil kaseseemned.

Ainult vahetevahel, siis kui Toru-Loru lossis nii kõvasti nuttis, et pisarad ojana trepist alla voolasid, tõstsid vanad tinasõdurid nõutult jalgu, et mitte märjaks saada. Toru-Loru oli pisike jonnipunn ja elas samuti lossis. Ta nuttis alatasa. Iga päev pesi Timbu-Limbu puhtaks ta nelikümmed seitse taskurätikut ja riputas need lossihoovile kuivama.

Peale nende elasid lossis veel väike üleskeeratav koer Muki, kummist neegripoiss Pambu ja Pimpelsang.

Pimpelsang oli õpetatud puunukk ja ta oli Kasetohu-

lossi kroonikakirjutaja. Tal olid ninal suured prillid ja kaelas rippus tal paks raamat. Sellesse kirjutas ta sisse kõik sündmused, mis lossis toimusid.

Ainult üks asjalugu oli puunukk Pimpelsangaga pahasti ja ma peaksin sellest kohe rääkima, et mitte unustada.

Pikkadel sügisöödel istus ta kõige kõrgemal tornikambris ja kirjutas kõik päevased sündmused oma raamatusse. Öö otsa vilkus kitsas torniaknas tuli. Et Pimpelsang aga öö läbi usinasti kirjutas, siis kippus tal päeval ikka uni peale. Ja enamasti magas ta alati kõik sündmused maha, kui teda parajal ajal ei äratatud. Sellepärast ma arvan, et Pimpelsang pidi vahetevahel natuke luiskama. Siis kui ta istus kõrgel tornikambris ja maalits suuri tähti oma paksu kroonikaraamatusse. Esi- algu lossis rohkem elanikke polnud. Kuid ühel päeval sattus sinna veel keegi. See oli kaunis isemoodi tulnukas...

Jaa, kuid arvan, et jutustan temast teises peatükis.

II

Unustasin rääkimata, et Kasetohuloss asus väikesel mäeharjal ja teda piirasid kaharad metsosjad. Otse sealtamast aga algas teine, kõrge-kõrge-kõrge mägi. See teine mägi oli nii kõrge, et ta udune hari vaeu silma paistis. Seal mäeharjal seisis lumeveski. Veskis

elas kolm lumemöldrit: Koku, Oku ja Toku. Igal talvehakul panid Koku, Oku ja Toku lumeveski käima. Aegamööda hakkasid langema siis alla lume- helbed. Ikka rohkem, ikka rohkem langes neid. Nad katsid lossikatused ja hoovi. Nad kuhjusid varbaia äärde hangedeks. Nad matsid enda alla metsosjad,

JA LUME,

mis näisid siis lumiste kuuskedena. Peagi olid lossi ümber kõrged kelgumäed. See oli vast rõõm!

Toodi välja kelgud. Seoti alla suusad. Mässerdati kokku lumemehi. Ja lossikaminas hubises mõnusalalt lõke. Aga sel aastal oli kõik teisiti. Lund ei tulnud ega tulnud. Midagi pidi lahti olema. Seal üleval lumeveskis. Mis seal võis küll olla?

Ühel hommikul, kui Pambu läks avama aknaluuke, olid

need kõvasti suletud ämblikulõngadega. Pambu pidi tooma Timbu-Limbu lauanoa, et need katki lõigata. Pambu seisis kõrgel redelipulgal ja rääkis: „Taly on käes... Aga lund pole! Nendega on midagi juhtunud...“ „Kellega?“ küsis Timbu-Limbu ehmunult.

MÖLDRID

Illustreerinud A. VENDER

Ta küüris parajasti lossitreppi ega kuulnud hästi. Alati pidi ta seda treppi küürima. Väike tömpjalgne Muki unustas ikka mõne oma jalgadest matil pühkimata. Kuid Muki üle ei tohtinud pahandada. Sest tal oli ka poole rohkem jalgu kui teistel. Tal oli neid koguni neli, selle asemel et neid oleks võinud olla kaks nagu muudel. Mõni ime siis, kui mõni neist jäi pühkimisel kahe silma vahele. Pealegi oli Mukil alati väga kiire.

„Kellega on midagi juhtunud?“ küsis Timbu-Limbu, kes lõpetas küürimist.
 „Lumemöldritega,“ lausus Pambu. Ta vahtis üksisilmi üles mäetipule, mis vaevu paistis udust.
 „Mis võiks olla nendega juhtunud?“
 Ka Timbu-Limbu jäi murelikuks.
 „Ei tea. Aga sel ajal on lumeveski alati töötanud. Nüüd ta seisab. Nendega on midagi juhtunud...“
 Kummipoiss hüppas redelilt alla. Ta pörkus enne mitu korda üles-alla, kui jäi maapinnale püsima.
 „Tuleb minna vaatama!“ ütles ta.
 „Sinna üles? See on pikk tee...“ Timbu-Limbu kortsutas kulmu.
 „Siis läheme kõik koos,“ ütles ta. „Tuleb rääkida Pimpelsangaga. Tema teab alati, mida teha.“
 Nad leidsid Pimpelsanga oma toast. Too istus tugitoolis ja tukkus. Kui Timbu-Limbu ta äratas, võttis Pimpelsang kõigepealt ninalt suured prillid ja hakkas neid taskurätikuga puhastama. Seejärel kobas ta uniselt pliiaatsi järele ja püüdis tagajärjetult avada oma raamatut.
 Kuulnud, milles on asjalugu, toibus ta täiesti. Ta jättis raamatu sinnapaika ja tõusis.
 „Tuleb kohe minna!“ ütles ta lühidalt. Läks siis kapi juurde ja hakkas pakkima kohvrit.
 Kui Muki minekust kuulis, hüppas ta suure heameele pärast niikaua, kuni ta vedru maha käis, ja Timbu-Limbu pidi selle uuesti üles keerama. Muki ainsaks tingimuseks oli see, et teda korralikult üles keerataks. Sest muidu ei jõudvat ta ülesmäge ronida.
 Toru-Loruga tekkis küll, nagu ikka, pisike pahandus.
 „Ei taa-h-aa min-naa!“ kisendas ta.
 „Siis võid koju jääda,“ ütles Timbu-Limbu.
 „Ei taa-h-aa jää-daa!“ kisendas Toru-Loru.
 Hakkas kibekiire pakkimine. Igaks juhuks pakkis Timbu-Limbu seljakotti ka Toru-Loru nelikümmend seitse taskurätikut.
 Juba seisis kõik lossihoovil minekuvalmis. Ainult Pimpelsang puudus. Pambu leidis ta oma tornitoast. Pimpelsang istus tugitoolis ja tukkus, kohver põlvedel. Pambu äratas ta üles. Siis võttis Pimpelsang prillid eest, pühkis neid hästi hoolikalt, kohendas raamatut, mis rippus tal kaelas, ja järgnes Pambule. Kuid siis nähti, et keegi läheneb eemalt lossiväravale. Ja kõigil läks suu imestusest pärani. See, kes sealt lähenes,

Kalju Kangur on sinu vana tuttav. Tema lustakaid luuletusi oled „Tähekesest“ sageli lugenud. Nüüd näed teda juuresoleval pildil ja võid lugeda katkendit tema uuest muinasjutust „Timbu-Limbu õukond ja lumemöldrid“, mis sai lasteraamatute võistlusel II preemia.

kõndis tagurpidi. Ta muudkui marssis, selg ja kukal eespool, nägu ja kinganinad tagapool. Jõudnud värava taha, ta seisatas. Kõik nägid, et see oli plekist poiss. „Head aega!“ ütles ta viisakalt. „Keerake, palun, värav lukku, ma tahaksin sisse tulla!“

Mis edasi juhtus, seda loete siis, kui Timbu-Limbust raamat ilmub!

Illustreerinud Ö. EELMA

PAHANDUSETEGIJA

HELJU
RAMMO

Oli sadanud hästi palju kohevat lund. Kogu aeda, majakatuseid ja isegi korstnaotsi kattis erevalge paks vaip. Andres, Ilmi ja pisike

Tõnu imetlesidki nüüd õues seda ilu. Ja siis tuli majast välja kunstnikuonu, harkjal ja maalimistarbed kaasas.

Kunstnikuonu aetas harkjala keset õue püsti, pani sinna lõuendi peale, võttis pintsliid-värvid välja ja hakkas maalima. Ta maalis lumist linna ega kiirustanud, kuna soqvis õige kauni pildi teha.

Andres, Ilmi ja pisike Tõnu

pilgu lastele. Ei olnud ju õues peale Andrese, Ilmi ja pisikese Tõnu kedagi, keda oleks võinud süüdlaseks pidada.

„Mina ei teinud,“ ütles Ilmi ruttu.

„Mina ka ei teinud,“ kinnitas samas Andres. Ainult pisike Tõnu seisis vakka.

„Võib-olla siis sina ajasidki minu majapidamise laiali?“ küsis nüüd kunstnikuonu Tõnu käest.

Pisike Tõnu krimpsutas vaid nägu ega vastanud ikka midagi. Kõigile juba paistis, et süüdlane on leitud. Aga just sel hetkel kargas maja tagant välja naabrite hundikoerakutsikas. Lõbusalt hüppeldes tuli kutsikas maalimispaiga juurde ja kilkas: „Auh-auh! Auh-auh!“ See kostis lastele ja kunstnikuonulegi täpselt nõnda nagu: „Mina tegin! Mina tegin!“

Pisikese Tõnu nägu muutus korruga rõõmsaks. Ta isegi plaksutas käsi, kui hüüdis: „Üles tunnistas! Üles tunnistas! Küll on hea, et ise üles tunnistas. Ma nägin küll seda, kuidas ta pintsliid ja pildi segamini ajas, aga ei tahtnud kaevata. Kaebamine pole ilus.“ „See on juba mehejutt,“ kiitis kunstnikuonu, seadis kõik jälle korda ja hakkas edasi maalima. Ja temal nagu Andreasel ning Ilmilgi oli kutsika ja pisikese Tõnu üle hea meel.

vaatasid natuke aega maalimist pealt. Varsti aga tüdinesid ja hakkasid mängima. Lapsed kujutasid ette, et nad on lumesahad, ja asusid paksu lumme teid rajama. See oli nii huvitav, et nad ei märganudki, kuidas kunstnikuonu vahepeal maalimise pooleli jättis ja majja läks. Vist midagi tooma või muidu nina soojendama. Kui ta aga tagasi tuli, siis oli suur pahandus sündinud. Andrese, Ilmi ja pisikese Tõnu pilgudki tunnistasid, et see oli tõesti üks suur pahandus. Kunstnikuonu kõik maalimistarbed vedesid laialipillutult maas. Ja poolelijäänud pilt oli harkjala pealt samuti uperkuuti löödud. Kunstnikuonu silmitses segipaisatud maalimispaika ja seejärel tõstis küsiva

Tseiloni talupoeg on oma elevandi jões puhtaks pesnud ja nüüd puhastab tal hambaid.

Jndia lõunatipu lähedal on ookeanis õige suur saar – Tseilon. Ranna äärest kuni kaugele saare sisemusse kasvab paks ürgmets. Seda nimetatakse džungliks. Džunglis ronivad puudel käratsevad ahvid, lendavad oksalt oksale imetoredate sabasulgedega paabulinnud ja värvikirevad papagoid. Maapinnal tihedas rohus võib kohata mürgiseid madusid – kobrasid. Ent džunglis elavad veel võõrad tiigrid, tähtsused leopardid, justkui nahkilpidega kaetud ninasarvikud ja suured metsikud elevantid.

Talupojad, kes džungli äärealadel kasvatavad teepõõsaid, viinamarju ning aed- ja teravilja, tulevad vahel kokku ja otsustavad: „Lähme džunglisse abilisi tooma!“ Toovadki.

Need on metsapadrikust kinnipüütud elevantid. Pikkade lontidega vehkides ja jämedalt pasundades tammuvad nad jalalt ja lalale. Tahavad tagasi vabadusse. Kuid juba mõne aja pärast elevantid rahunevad.

Elevantid on tugevad loomad. Nad keeravad londi ümber väiksema puu ja sikutavad selle ühe ropsuga maast välja. Suuremaid puid murravad maha jala- või õlatõukega. Nii aitavad nad talupoegadel puid juurida ja uut põllumaad teha. Elevantid tassivad lontidega raskeid palke ja kive. Nii on nad majade ehitamise! abiks. Kui talupojad linna turule lähevad, laovad nad elevantidele selga viljakotid ja viinamarjakorvid. Vahel aga kaetakse elevant kirjude vaipade, tuttide ja pärlitega. Siis istub kogu pere elevandi selga ning läheb lahti lõbusõiduks.

Talupojad hoolitsevad oma elevantide eest. Iga päev pärast tööd vaadatakse järele, kas loom pole ennast kusagilt kriimustanud või kas talle kurjad putukad liiga ei tee. Iga päev pestakse elevante jões ja puhastatakse neil kookospalmikoorega hambaid.

Kodustatud elevantid peavad inimesi oma headeks sõpradeks ega lähe džunglisse enam ajadeski.

EINO TALI

Džunglist
toodud abilised

ENO
RAUD

Sipsik

Vaatab tihaseid

Talv oli külm ja paks lumi oli maas. Anu ja Mardi tehtud lumememm seisis õuel, luud käes, ja Anul oli hea meel, et see lumememm veel sugugi sulama ei hakka, vaid nii uhkesti oma luuda hoiab. Aga väikestele lindudele tõi talv kaasa palju muret. Linnud ei saanud paksu lume alt toitu kätte ja muudkui piiksu- sid nälja pärast ja muudkui lendasid ja kek- sisid igal pool ringi, et kas või mõnda pisikest ivakest leida. Üks kollase kurgualusega ti- hane lendas koguni Anu ja Mardi akna taha ja toksis nokaga vastu akent, just nagu palu- des, et Anu ja Mart talle midagi süüa annak- sid.

Siis Mart otsustaski, et teeb lindudele söögi- maja.

Ta võttis oma tööriistakasti välja ja saagis ja viilis ja kopsis kohe kaua aega. Lõpuks sai lindude söögimaja valmis ja isa aitas Mardil selle akna taha üles seada. Ema tõi sahvrist suure pekitüki ja sidus nõoriga lindude söögi- majja rippuma. Tihastele meeldib väga, kui suur pekitükk nõõri otsas ripub – sellepärast neid kutsutaksegi mõnikord rasvatihasteks.

Anu aga istus ja ootas ja tal hakkas oodates isegi natuke igav, sest ühtegi lindu ei tulnud. Korraga ütles Sipsik oma mängunurgast:

„Ma tahan ka tulla akna alla linde ootama.“
Anu oli sellega kohe nõus, võttis Sipsiku ja

Illustreerinud E. VALTER

pani ta aknalauale istuma. Ja nüüd ei olnudki Anul enam igav oodata, sest Sipsik oli talle seltsiks ja nad ajasid omavahel juttu.

„Ei tea küll, miks ühtegi lindu ei tule?“ arutas Anu.

„See on ju alles uus söögimaja,“ ütles Sipsik. „Linnud ei tea veel, et seal ripub niisugune suur pekitükk.“

„Me peame kannatlikult ootama,“ ütles Anu. Ja nad ootasid kannatlikult.

Korraga tuli lennates tilluke, kollase kurgualusega tihane, ning istus söögimaja katusele. See võis olla sama tihane, kes enne oli nokaga vastu akent toksinud. Aga ta võis ka olla mõni hoopis teine tihane, sest tihased on ju nii kangesti ühte nägu. Katuselend see tihane söögimajja sisse, võttis varvastega pekitükist kinni ning hakkas koos pekitükiga nõõri otsas kiikuma. Anu hüppas tooli pealt püsti, plaksutas rõõmu pärast käsi ja hüüdis: „Näe! Näe, kuidas ta kiigub!“

Kuid äkki oli tihane kadunud. Ta tegi vaid: „Siuts!“, lehvitas tiibadega ja oligi läinud. Ainult pekitükk nõõri otsas kiikus veel edasi. „Ei tea, miks ta küll minema lendas?“ imestas Anu.

Aga Sipsik ütles:

„Sa ehmatasid teda. Sa pead istuma niisama vaikselt kui mina, muidu ta kardab.“

Varsti tuli see tihane uuesti tagasi.

Nüüd istus Anu peaaegu niisama vaikselt kui Sipsik. Ta ei liigutanud üldse ja ainult sosistas tasakesi Sipsikule:

„Vaata, kuidas ta nokib!“

Nad vaatasid mõlemad, kuidas tihane pekki nokkis, ja tihane ei kartnud enam sugugi, vaid pilgutatas neile koguni silma.

Pärastpoole tuli söögimajja veel teisi tihaseid. Anu ning Sipsik vaatasid alati pealt, kuidas tihased nõõri otsas kiikusid ja pekki nokkisid. Ning Anu püüdis alati istuda niisama vaikselt kui Sipsik, sest Sipsik teadis kõige paremini, kuidas peab tihaseid vaatama.

Kallis sõber!

Selles raamatukeses teen sind tuttavaks lindudega, keda sa kindlasti näed talvel oma akna all.

Ja veel tahan sulle jutustada poisist nimega Tarmo.

Tarmo Käosaar on Longi Algkooli III klassi oktoobrilaps. Möödunud aastal tegi ta lindudele kaks toidumajakest: ühe viis koolimaja juurde, teise seadis koduõue akna alla.

Mäletate ju küll, missugune möödunud talv oli? Kül m. Sügava lumega. Niisugusel talvel on väikestel lindudel eriti raske toitu leida, sellepärast riputas Tarmo igal hommikul majakesse tanguteri ja saiapuru või sidus konksu külge pekitüki. Isegi siis ei unustanud Tarmo oma hoolealuseid, kui kool kange pakase tõttu külmapühi pidas. Keskpäeval andis pakane ikka veidi järele, ja Tarmo käis kooliõues ära.

Nüüd on uus talv ukse ees. Kas teate, kuidas Tarmo selleks valmistus?

Ta korjas sügisel hoolega takjanutte. Tihastele meeldib väga nendest seemneid toksida. Aga kui Tarmo metsas käis, siis vaatas muudkui puude otsa. Juhtus kase- või haavatüvel käsnataolist seent nägema – kohe kribinal üles. Isa raamatutest oli Tarmo lugenud, et kuivatatud puuseened on ka lindudele heaks talvetoiduks. Mina arvan, et saabunud talvel meisterdavad paljud lapsed lindudele söögimaju, sellepärast küsisin Tarmolt, kuhu need tuleks üles panna.

„Tuulevarjulisse kohta,“ ütles Tarmo.

Pea siis meeles!

Täheke

8

Mina olen muustrastas. Teised rästad läksid soojale maale, mina mitte.

Olen väga virk. Hommikul ärkan hämarikus, öhtul uinun videvikus. Kui midagi kahtlast märkan, hoiatan kõiki: gikikik!

6

TALIKÜLALISED

Mina olen rasvatihane. Suvel hävitasin sinu aias palju kahjulikke putukaid. Too mulle nüüd selle eest pekitükk.

Veel maitsevad mulle hästi margariin, kõrvitsa-, arbuusi- ja kanepiseemned, kaerahelbed ning saiapuru.

Halva ilma puhul too mulle tingimata juba hommikul toitu. Öö on pikk, aga mina suudan söömata elada ainult kakskümmend tundi.

1

Tikelit! Mina olen ohakalind. Armastan ohakaseemneid. Tikelit! Kas sa panid tähele, kui vilgas ma olen? Tikelit!

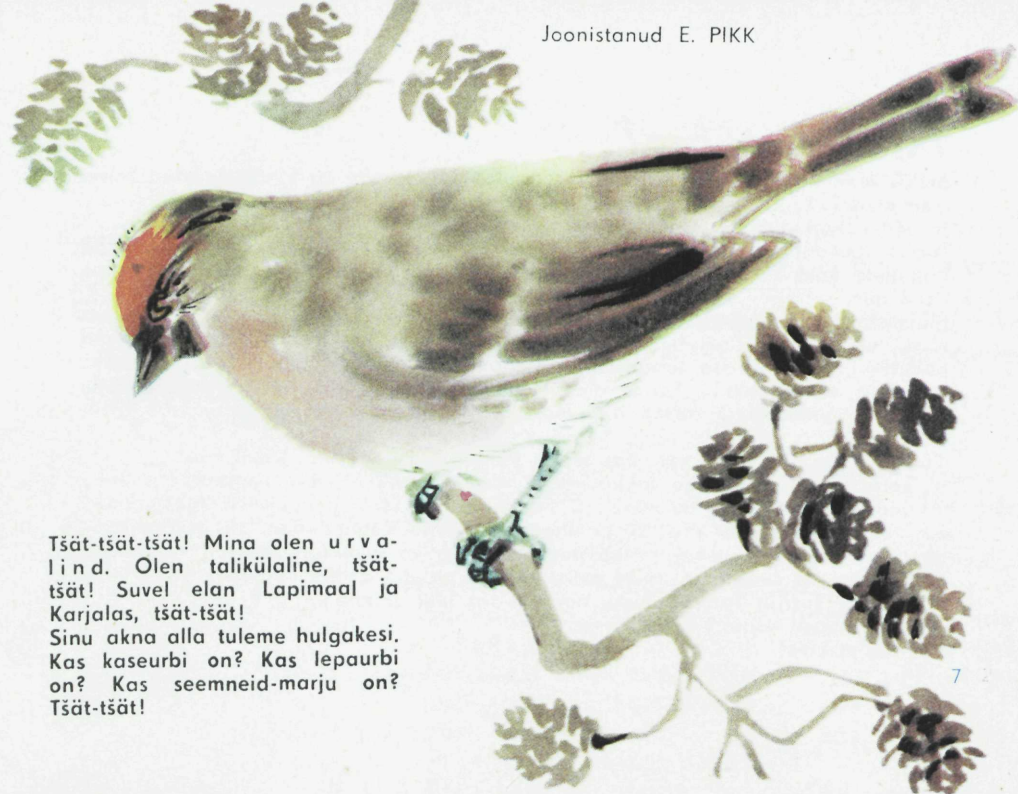

2

Diü-diü! Mina olen leevike. Suvel elan okaspuumetsas, nüüd tulin inimestele külla. Kas saaks mõne seemne või marjatera? Diü-diü!

7

Tsät-tsät-tsät! Mina olen urvalind. Olen talikülaline, tsät-tsät! Suvel elan Lapimaal ja Karjalas, tsät-tsät! Sinu akna alla tuleme hulgakesi. Kas kaseurbi on? Kas lepaurbi on? Kas seemneid-marju on? Tsät-tsät!

Mina olen puukoristaja - koorepragude revident. Too mulle pätkel ja saad näha, kuidas temast jagu saan. Toks-toks nokaga - ja valmis!

4

Mina olen suur-kirjurähn. Vaata, missugune vägev nokk mul on. Sellega saan igast kärbist seemned kätte. Sinu toidulauale tulin rohkem uudishimu pärast. Mulle jätkub ka kõige külmemal ajal sellest, mis mets annab.

5

Ta on võimas ja väsimatu. Temast jutustab haruliste antennisarvedega sputnik – Maa kunstlik kaaslane. Sputnik lendab kõrgel-kõrgel ülalpool pilvi. Tema aparaadid ja mõõteriistad jälgivad, mis seal näha on. Ja sputnik räägib mikrofoni: „Piip-piip-pii...“ Sputnik räägib kõigest, mis ilmatatlas sünnib. Maa peal ilma-jaamas aga istub aparaadi juures tütarlaps ja saab igast sputniku sõnast aru.

Sputnik räägib: „Piip-piip-pii... Olen laia ookeani kohal. Päike paistab. Soe õhk tõstab ookeanist imeväikesi veepiisku auruna kõrgele üles. Veepiisad kohtuvad külmema õhuga ja nii tekivad suured kaharad pilved. Veepiisku tuleb järjest juurde ja pilved aina kasvavad. Tuul kihutab pilvi maa poole. Varsti-varsti algab vihasadu.“

„Vihma hakkab sadama!“ teatab tütarlaps ilmajaamast.

Sputnik räägib: „Piip-piip-pii... Olen musta äikese-pilve kohal. Mitme kilomeetri paksuse pilve alumine osa on soojem, ülemine külmem. Suure kiirusega liigub õhk pilves alt üles. Jäätunud veepiisad langevad pilve ülemisest osast allapoole, satuvad õhuvoolu ja paiskuvad uuesti üles. Nii lugematuid kordi alla langedes ja jälle üles paiskudes kasvavad jäätunud veepiisad suurteks jäätükkideks – raheks. Varsti-varsti algab rahesadu.“

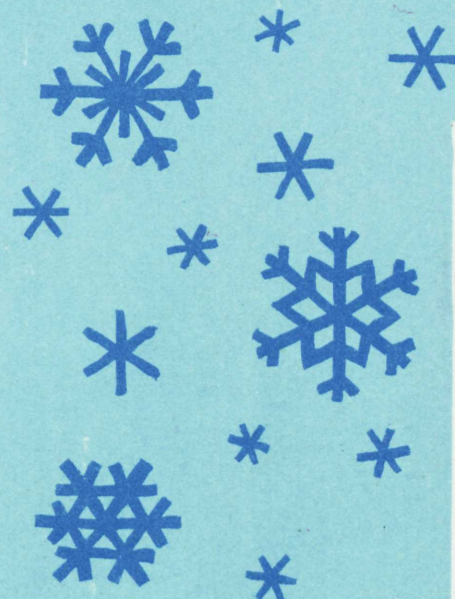
„Rahet hakkab sadama!“ teatab tütarlaps ilmajaamast.

Sputnik räägib: „Piip-piip-pii... Olen jääga kattunud jõgede ja järvede kohal. Maapinnal on paks lumevaip. Ka pilvedes on veepiisad pisikesteks jäätähtedeks külmunud. Jäätähkesed ühinevad omavahel, muutuvad laiadeks räitsakateks. Varsti-varsti algab lumesadu.“

„Lund hakkab sadama!“ teatab tütarlaps ilmajaamast. Sputnik räägib: „Piip-piip-pii... On saabunud kevad. Päike sulatab lund. Veenired voolavad jõgedesse. Jõed voolavad merre. Merest tõusevad veepiisad auruna üles, kogunevad pilvedeks...“

„Ilmatatel töötab, võimsalt ja väsimatult,“ lausub tütarlaps ilmajaamast.

ILMAKATEL

Illustreerinud V. HURT

ELKND Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsioon Nõukogu lastejakiri „Täheke“ nr. 1 – 1967, VIII aastakäik, ilmub üks kord kuus. Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20. EKP Keskkomitee Kirjastus.

Kollegium: L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk (peatoimetaja), H. Raigna, M. Velleste. Kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Hurt, vanemkorrektor E. Orgmets.

Ladudo antud 25. XI 1966. Trükkida antud 30. XII 1966. Trükiarv 55 000. Paber 90×60 8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,95. MB-12114. Tellimise nr. 1730. Trükikoda „Oktoober“, Tallinn, Tartu mnt. 41.

Esikoanel M. KERNUMEHE
joonistus „Arva ära!“.

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. 2,95 учётно-издательских листа. Типография «Oktoober», ЭССР, Таллин, Тартуское шоссе 41. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, Бульвар Эстония 4. Цена 15 коп. Заказ 1730. Тираж 55 000.

ÕIGEID LAHENDAJAID
OOTAVAD AÜHINNAD!

MIS ON SEAL VALESTI?

HAUG AKVAARIUMIS
HAUG PÄASES AKVAARIUMI, MISSUGUSE KALA TA ÄRA SÕI?

Joonistanud S. VALJAL

MISSUGUNE LASTELAUL
ON PEIDUS KÕRVALOLEVAL
PILDIL?

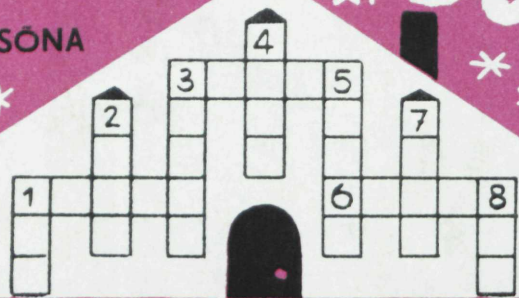
MÕISTATUSI

1. VENNAD VAITSED VASTAMISI, KÕRVAD KÕRVU RISTAMISI?
2. KÄEGA LAHTI EI SAA – TEMA AVAB KEELEGA?
3. VIIS VÕITLUSVENDA TRAGILT REAS, POOL KIIVRIT IGAUHEL PEAS?
4. OI-OI POISSI, TÖÖTAB PEAGA, ENDAL JALG ON ÜLEVAL, JUUKSED AGA PÖRANDAL?

MAJAD JA KOERAD

TÕMBA KOLM SIRGJOONT NII, ET IGA
MAJA JUURDE JÄÄKS ÜKS KOER!

RISTSÕNA

Alla: 1. Elektrivooluallikas autol. 2. Mänguasi. 3. Pilt, kus linnu kujutatakse täppidena, jõgesid loogeliste joontena, järvi ja meresid siniste laikudena. 4. Koera maja. 5. Heidetav spordivahend. 7. Ühe rattaga „vanker”, mida aiatööl sageli tarvis läheb. 8. Sild, mille ääres laevad sadamas seisavad.

Paremale: 1 Suur „konks” laeva ninas. 3. Nääripuu. 6. Aurulaev.

